

Marcovaldo o les estacions a la ciutat

Italo Calvino

Els itineraris que segueixen els ocells quan migren, cap al sud o cap al nord, a la tardor o a la primavera, ben poques vegades travessen la ciutat. Els pardals tallen el cel volant alt sobre les acanalades gropes dels camps i al llarg del marge dels boscos, i ara sembla que segueixen la línia corba d'un riu o el solc d'una vall, ara els camins invisibles del vent. Però tan bon punt el seguit de teulades d'una ciutat se'ls posa davant, giren de través.

De tota manera, una vegada, un vol de becadells de tardor aparegué en el tos de cel d'un carrer. I només se'n va adonar Marcovaldo, que sempre caminava amb el cap enlaire. Era damunt el seu tricicle amb carretó, i en veure els ocells va pedalar més de pressa, com si anés a perseguir-los, pres d'una fantasia de caçador, per bé que no havia tingut cap altre fusell que el de quan feia el soldat. I mentre anava d'aquesta manera, amb els ulls clavats als ocells que volaven, es trobà enmig d'una cruïlla, amb el semàfor vermell, entre els cotxes, i li va anar d'un pèl que no l'investissin. Mentre un guàrdia amb cara de paó li apuntava el nom i l'adreça en el bloc, Marcovaldo encara va buscar amb la mirada aquelles ales en el cel, però havien desaparegut.

A la feina, la multa li va comportar renys ben aspres.

- Ni els semàfors no entens? -el va escridassar l'encarregat de la secció senyor Viligelmo-. Però què miraves, cap de pardals?

- Una bandada de becadells, mirava... -va dir ell.

- Què? -i al senyor Viligelmo, que era un vell caçador, els ulls li varen fer pampallugues. I Marcovaldo va explicar-se.

- Dissabte agafo el gos i l'escopeta! -va dir l'encarregat de la secció, tot content i sense recordar-se ja de l'enrabiada-. Ha començat la migració damunt el turó. Segur que allò era una bandada esporuguida pels caçadors d'allí dalt, que ha vingut cap a la ciutat...

Durant tot el dia el cervell de Marcovaldo va maquinat, va maquinat com un molí: "Si dissabte, cosa probable, tot el turó és ple de caçadors, qui sap quants becadells no vindran cap a la ciutat; i si jo em sé espavilar diumenge menjaré becadell rostit."

La casa de veïns on vivia Marcovaldo tenia la teulada feta en forma de terrat, amb els filferros per estendre la roba. Marcovaldo hi va pujar amb ters dels seus fills, amb un bisó de vesc, un pinzell i un sac de blat de moro. Mentre els nens escampaven veges tot ell pinzellava amb el vesc els parapets, els filferros, les cornises. N'hi va posar tant que de poc Filippetto, jugant, s'hi queda enganxat. Aquella nit Marcovaldo va somiar el terrat escampat de becadells envescats, tot sobresaltats. La seva dona Domitilla, més voraç i cançonera, va somiar ànecs ja rostits i posts sobre la cornisa. La filla Isolina, romàntica, somiava colibrís per adornar-se l barret. Michelino va somiar que trobava una cigonya.

L'endemà, a cada hora, un dels nens anava a inspeccionar el terrat: treia just el cap per la claraboia, perquè, en el cas que estiguessin a punt d'enganxar-se, no s'espantessin, i després baixava a portar les notícies. Les notícies no eren mai bones. Fins que, cap al migdia, Pietruccio va baixar cridant:

- N'hi ha! Pare! Vine!

Marcovaldo va pujar amb un sac. Enganxat en el vesc hi havia un pobre colomí, un d'aquells

colomins municipals grisos, habituats a l'ña gentada i a l'aldarull de les places. Voleiant a l'entorn, altres colomins el contemplaven amb tristor, mentre intentava desenganxar-se les ales del llot sobre el qual maldestrament s'havia posat.

La família de Marcovaldo estava descarnant els ossos d'aquell magre i estellós colomí rostit, quan sentiren trucar.

Era la cambrera de la mestressa de casa:

- La senyora el vol veure! Vingui de seguida!

Molt preocupat, perquè anava endarrerit de sis mesos en el lloguer i es temia el desnonament, Marcovaldo va anar al pis de ña senyora, al principal, Just en entrar a la sala ja va veure que hi havia un visitant: el guàrdia amb cara de paó.

- Passi, Marcovaldo -digué la senyora. -Em diuen que al nostre terrat hi ha algú que caça els colomins del municipi. En sap alguna cosa, vostè?

Marcovaldo es va quedar glaçat

- Senyora! Senyora! -va cridar en aquell moment una veu de dona.

- Què passa, Guendalina?

Va entrar la dona que rentava.

- He anat a estendre al terrat, i tota la roba m'ha quedat enganxada. L'he estirada per desenganxarla, però s'estripa! Tota la roba trencada! Què deus ser?

Marcovaldo es passava una mà per l'estómac com si no pogués pair.

Italo Calvino, *Marcovaldo o les estacions a la ciutat*. Barcelona, La Magrana, 1985 i Eds. 62, 2001.

Traduït per Carme Arenas Noguera